

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA MATEMATIKO IN FIZIKO

Finančna matematika – 2. stopnja

Tia Krofel, Brina Ribič, Matej Rojec

VaR on option portfolio

Seminarska naloga pri predmetu Upravljanje tveganj

Mentor: dr. Aleš Ahčan

Ljubljana, 2022

Contents

1	Osnovno o opcijah	3
2	Osnovno o VaR	4
2.1	Kako izračunamo VaR	4
2.1.1	Variančno-kovariančna metoda	4
2.1.2	Zgodovinska simulacija	5
2.1.3	Monte Carlo simulacija	5
3	Nelinearen VaR	5
4	Greeks	7
4.1	Delta	7
4.2	Gamma	7
4.3	Theta	8
5	Delta-Gamma-Theta Approach	8
5.1	Limitations	9

1 Osnovno o opcijah

Opcija je pogodba med nosilcem opcije (kupcem) in izdajateljem opcije o nakupu oziroma prodaji osnovnega premoženja (temelja) po določeni ceni K imenovani izvršilna cena. Če opcija daje nosilcu pravico nakupa temelja, jo imenujemo nakupna opcija, če pa daje pravico prodaje, jo imenujemo prodajna opcija. Glede na to, kdaj je možna izvršitev opcije, ločimo več vrst opcij. Najbolj preprosta je evropska opcija, ki daje pravico izvršitve samo ob zapadlosti. Ameriška opcija daje pravico izvršitve kadarkoli do vključno trenutka zapadlosti. Poznamo tudi druge vrste opcij, ki jih skupno imenujemo eksotične opcije.

Označimo s $t = 0$ čas izadje opcije, s $t = T$ pa čas zapadlosti. Naj bo S_t cena osnovnega premoženja ob času $t \in [0, T]$. Vrednost opcije za nosilca opcije je enaka razliki med ceno osnovnega premoženja v času izvršitve in izvršilno ceno, če je zanj pozitivna. Sicer opcije ne izvrši in je njena vrednost enaka 0. Izplačilo evropske nakupne opcije ob času T je

$$C_T = \max\{S_T - K, 0\}, \quad (1)$$

saj se mu v primeru, ko je $S_T < K$ ne splača izvršiti opcije, torej je njeno izplačilo 0. Izplačilo evropske prodajne opcije pa je enako

$$P_T = \max\{0, K - S_T\}. \quad (2)$$

Kupec opcije mora ob nakupu opcije plačati premijo. Kako visoka je ta premija, je precej komplicirano izračunati. Premijo oziroma vrednost opcije bomo računali z Black-Scholesovim modelom. Cena evropske prodajne opcije ob času t je

$$V_t = Ke^{-R(T-t)}\Phi(-d_2) - S_t\Phi(-d_1), \quad (3)$$

kjer je

- K izvršilna cena opcije,
- R netvegana obrestna mera,
- S_0 cena temelja ob času 0.

Konstanti d_1 in d_2 izračunamo s formulama

$$\begin{aligned} d_1 &= \frac{\ln\left(\frac{S_0}{K}e^{RT}\right) + \frac{\sigma^2}{2}T}{\sigma\sqrt{T}}, \\ d_2 &= d_1 - \sigma\sqrt{T}. \end{aligned} \quad (4)$$

Tu je σ volatilitnost donosov temelja. Podobno formulo dobimo za izračun premije evropske nakupne opcije

$$V_t = S_t\Phi(d_1) - Ke^{-R(T-t)}\Phi(d_2). \quad (5)$$

Glavna predpostavka v tem modelu je, da ima temelj zvezno neodvisno enako normalno porazdeljene donose. Naš cilj bo oceniti tveganje opcij glede na temelj. To bomo naredili s t. i. grškimi parametri.

2 Osnovno o VaR

"Value at Risk" oziroma VaR je mera, ki je opredeljena kot največja potencialna sprememba v vrednosti portfelja pri določeni, dovolj visoki stopnji zaupanja za vnaprej določeno časovno obdobje. Ponavadi je stopnja zaupanja 95% ali 99%. VaR nam pove, koliko lahko izgubim z $x\%$ verjetnostjo v nekem časovnem obdobju. Ponavadi se uporablja krajše časovno obdobje, recimo dan, teden ali nekaj tednov. To pomeni, če je VaR za neko sredstvo 100 milijonov evrov v obdobju enega tedna s stopnjo zaupanja 95%, potem je samo 5% verjetnost, da bo vrednost sredstva padla za več kot 100 milijonov evrov v katerem koli tednu.

Let us now give a formal definition of value at risk.

Definicija 1. Let X be a random variable on a probability space $(\Omega, \mathcal{F}, \mathbb{P})$ and $\alpha \in (0, 1)$. $\text{VaR}_\alpha(X)$ is defined as the $(1 - \alpha)$ quantile of $-X$. So:

$$\text{VaR}_\alpha(X) := -\inf\{x \in \mathbb{R} \mid F_X(x) > \alpha\} = F_{-X}^{-1}(1 - \alpha).$$

Obstajajo trije osnovni pristopi, kako izračunati VaR. Lahko ga izračunamo analitično s predpostavkami o porazdelitvah donosov za tržna tveganja, zraven pa moramo upoštevati variance in kovariance med temi tveganji. VaR lahko ocenimo tudi s hipotetičnim portfeljem preko historičnih podatkov ali z Monte Carlo simulacijo.

Nas bo zanimalo, kaj se zgodi, če imamo sredstvo, ki je izvedeni finančni instrument. V tem primeru moramo nekoliko modificirati VaR. Recimo pri opcijah, moramo pri oceni tveganja upoštevati nelinearno gibanje cen (gamma učinek) in posredna volatilitnost (vega učinek). Za opcije bomo nelinearno gibanje cen ocenili analitično (delta-gamma) ali s simulacijo.

2.1 Kako izračunamo VaR

2.1.1 Variančno-kovariančna metoda

Variančno-kovariančna metoda je parametrična metoda, ki predpostavlja, da so donosi, kateri določajo vrednost portfelja, porazdeljeni normalno. Slučajna spremenljivka je porazdeljena normalno s parametroma μ (povprečje) in varianco σ^2 oziroma standardnim odklonom σ , če je gostota podana z

$$f(x) = \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} \exp\left[-\frac{1}{2}\left(\frac{x - \mu}{\sigma}\right)^2\right], \quad (6)$$

kjer je $x \in \mathbb{R}$. Ta metoda je uporabna, ker je v celoti definirana samo z dvema parametroma. Hkrati nam zagotavlja direktne formule za izračun kumulativnih porazdelitvenih funkcij; velja namreč

$$P(X < x) = \mu + \alpha_{cl}\sigma, \quad (7)$$

kjer je cl izbrana stopnja zaupanja (npr. 95%) in α_{cl} je standardna normalna spremenljivka pri izbrani stopnji zaupanja (npr. $\alpha_{0.95} = 1.645$).

VaR za eno naložbo je potem enak

$$\text{VaR} = MV \cdot \alpha_{cl} \cdot \sigma, \quad (8)$$

kjer je MV tržna vrednost temelja. Pri izračunu VaR za portfelj, ki je sestavljen iz več pozicij, moramo upoštevati tudi diverzifikacije oziroma razpršitve naložb. Pri opcijah se ta metoda izkaže za učinkovito, potrebno jo je le nekoliko modificirati. Ker je vrednost opcije odvisna od več dejavnikov ter imamo nelinearno povezavo med vrednostjo opcije in donosnostjo temelja, moramo izračunati še nekaj dodatnih parametrov, da bo rezultat korekten.

2.1.2 Zgodovinska simulacija

Zgodovinska simulacija omogoča zelo preprosto in intuitivno oceno VaR. Temelji na vrstnem redu opazovanih podatkov; recimo, da imamo 100 opazanj, potem je šesto po vrsti VaR pri stopnji zaupanja 95%. Zavedati pa se moramo, da lahko pride do večjih napak pri tem načinu izračuna VaR zaradi ekstremnih dogodkov, dolžine opazovanega obdobja, ... Prav tako ta metoda ni primerna za izračun nelinearnega VaR oziroma za izračun VaR za opcije, saj je historične podatke za opcije težko dobiti in jih med seboj primerjati.

2.1.3 Monte Carlo simulacija

Monte Carlo simulacija je danes v praksi zelo uporabna saj je precej prilagodljiva za veliko različic VaR. Izkazalo se bo, da je uporabna tudi za izračun nelinearnega VaR.

3 Nelinearen VaR

Osnovna različica VaR predpostavlja linearno povezavo med donosi in spremembo vrednosti pozicije oziroma da je relativna sprememba portfelja linearna funkcija donosa temelja (delnice, obveznice ...) Tu predpostavljamo, da imajo donosi vrednostnega papirja večrazsežno normalno porazdelitev.

Vrednost pozicij pri izvedenih finančnih instrumentih je odvisna od vrednosti od nekega drugega vrednostnega papirja. Pri opcijskih pozicijah je nelinearna povezava med spremembo vrednosti pozicije in donosom temelja. To lahko pojasnimo s preprosto opcijo na delnico. Cena opcije je $V(S_t, K, T, R, \sigma)$ v odvisnosti od cene delnice S_t ob času t , izvršilne cene K , časa dospelosti T . Cena opcije je odvisna tudi od netvegane obrestne mere R nekega vrednostnega papirja, ki ima enak čas dospelosti kot opcija ter od standardnega odklona σ cene temelja v časovnem obdobju opcije. Zato moramo uporabiti drugačen pristop za računanje VaR za portfelj iz opcij.

Na sliki 3 je prikazana vrednost pozicije glede na temelj. Ravni črti predstavljata linearno zvezo med vrednostjo pozicije in vrednostjo temelja. Vrednost evropske opcije (nakupne ali prodaje) bomo izrazili z "delta". To pomeni, da zveza med vrednostjo pozicije in vrednostjo temelja ne bo več linearna ampak nelinearna. Na grafu to predstavlja siv graf funkcije. Opazimo, da ni več linearna funkcija. V primeru, ko je zveza linearna, je "delta" -1 ali 1 . Če pa je "delta" katero koli drugo število med -1 in 1 , govorimo o nelinearni povezavi med vrednostjo pozicije in vrednostjo temelja. Dodatno potrebujemo parameter "gamma", s katerim bomo definirali konveksnost funkcije. Pri linearnih zvezah je "gamma" vedno enak 0 in imajo konstanten naklon. Pri nelinearnih zvezah, recimo pri opcijah, pa je "gamma"

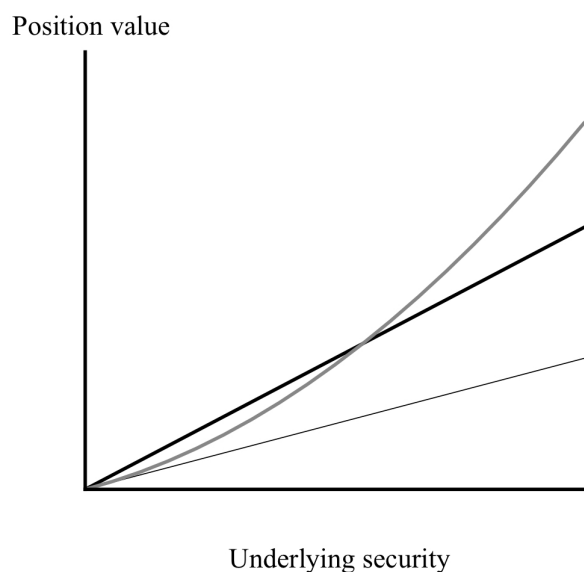

Figure 1: Linearna in nelinearna funkcija izplačila.

vedno neničelno nenegativno število. Od tod izhajajo različni pristopi za računanje nelinearnega VaR.

Pri vseh različicah še vedno predpostavljamo, da so donosi vrednostnih papirjev porazdeljeni normalno. Dodatno dopuščamo nelinearno zvezo med vrednostjo pozicije in donosi temelja. Natančneje, dovoljujemo gama učinek, torej da relativna sprememba portfelja iz derivativov (v našem primeru opcij) ni več normalno porazdelja. Zaradi tega ne moremo več VaR definirati kot 1.65 krat standardni odklon portfelja. Namesto tega VaR izračunamo v dveh glavnih korakih. Najprej izračunamo prve štiri momente porazdelitve donosa portfelja, tj., povprečje, standardni odklon, **skewness**, **kurtosis**. Potem poiščemo porazdelitev, ki ima enake prve štiri momente kot porazdelitev donosa portfelja in izračunamo peti percentil (ali prvi, odvisno od problema). Od tod dobimo VaR.

4 Greeks

As we want to calculate the theoretical value of an option and understand its changes in response to various factors, we now take a closer look at some of the "Greeks".

In the context of options trading, they present a set of sensitivity measures, usually computed using the Black-Scholes formula.

And while they are relevant to hedging strategies (which is especially true for delta and gamma), these derivatives are typically calculated because they can give us an idea about how rapidly the value of our portfolio is effected when there is a change in one of the parameters underlying the Black-Scholes model.

4.1 Delta

The delta of an option (Δ) is a theoretical estimate of how much an option price would change relative to a change in the price of the underlying asset.

Using symbols as defined in sections 1 and 3, we can present this first-order sensitivity of an option with respect to the underlying price as

$$\Delta = \frac{\partial V}{\partial S},$$

where $\Delta \in [-1, 1]$.

If an option's delta is equal to zero, the option price barely moves when the price of the underlying asset changes. If an option's delta is positive, then that option's price will increase when the underlying asset's price increases, while negative delta indicates a decrease in the option price as the underlying asset's price increases.

Generally, puts have a negative delta as their value moves down when the value of the underlying asset goes up. Similarly, calls have a positive delta with their value going up when the underlying asset moves up.

This means that short calls and long puts have a delta with values between -1 and 0, while long calls and short puts have a delta with values ranging between 0 and 1. If an option's delta is very close to -1 or 1 (depending on whether it is call or put), then this option's price responds very strongly to a change in underlying asset's value.

In case of a european call option, using the above formula would give us its delta equal to $\Phi(d_1)$.

However, while small changes in the underlying asset's price do change the option price by approximately delta, such approximations get less and less reliable as the asset's price change gets greater.

4.2 Gamma

Gamma, or second-order sensitivity of an option with respect to the underlying asset's price, measures the change in an option's delta relative to changes in the underlying asset price.

We can calculate it as follows:

$$\Gamma = \frac{\partial^2 V}{\partial S^2}.$$

Higher values of an option's gamma indicate that very small price change of the underlying asset could lead to big changes in the option's delta value.

Options that are at-the-money (when their strike prices are equal to the price of underlying asset) have the highest gamma values as the delta of such an option is very sensitive to price change of the underlying asset. As this underlying asset's price moves further away from the option's strike price in either direction, gamma values decrease.

Long positions always have a positive gamma, while shorts have a negative one.

4.3 Theta

Measuring an options's sensitivity to time, theta tell us how susceptible is an option's value to the passage of time.

Earlier in this section, we have seen how delta and gamma values of an option are effected by the price movement of the underlying asset in comparison to the option price.

In case of theta, we look at the effect of time decay on an option. All other factors being equal, the theta of an option represents the amount by which the option's value will decrease each day. It is calculated as the following derivative:

$$\Theta = \frac{\partial V}{\partial t}.$$

Its value is usually negative - with each passing day, an option's potential for profitability drops. As an option gets closer to its expiration date, the rate of time decay gets faster.

We understand an option's intrinsic value as a measure of the actual value of the strike price compared to the current market price and its extrinsic value as a measure of the part of the premium that is not defined by the intrinsic value, namely the value of being able to hold the option and the opportunity for the option to gain value as the underlying asset moves in price. Consequentially, the closer that an option is to expiration, the smaller its extrinsic value becomes - at the expiration date, an option's extrinsic value is zero.

Theta is then the measure that determines the decline in an option's extrinsic value over time.

Long positions generally have a negative theta while short positions have a positive one.

5 Delta-Gamma-Theta Approach

Let us now take a closer look at the methodology for using the delta, gamma and theta of options in the VaR calculation.

Overall, incorporating these greeks into the VaR calculation can provide a more accurate estimate of the risk of loss on a portfolio of options.

By taking into account the price sensitivity and time decay of each option, this analytical approach can better reflect the potential impact of market movements on the portfolio's value. Based on the theoretical background covered in section 4, the importance of each of the three greeks used for this VaR calculation is as follows:

- Delta is important for VaR analysis because it estimates the potential change in the option's value associated with a unit shift in the underlying asset's price;
- Gamma plays an increasingly important role in VaR calculations as the underlying asset price fluctuates more significantly;
- Theta is an important consideration for VaR analysis, because time decay is a major factor in the approximation of the overall risk of the portfolio.

For example, a portfolio with a high gamma may be more sensitive to changes in the underlying asset's price, while a portfolio with a high theta may be more sensitive to the passage of time.

The simplest approximation using greeks would estimate changes in the option value with a linear model - in this case, we would only use delta-approximation. This would be a relatively accurate model only when the price of the underlying asset would not undergo any significant changes. The reason for this is in delta being a linear approximation of a non-linear relationship between option value and underlying asset's price.

This may be improved with inclusion of gamma, which also accounts for non-linear effects of change as it introduces skewness into the price distribution.

Finally, we add theta into the equation to improve the accuracy of the calculation with inclusion of the time decay.

And while this approach does not necessitate any simulations, we do need (besides the delta, gamma and theta parameters) a covariance matrix and position values.

5.1 Limitations

There are, however, some limitations to the usage of such an approach when calculating VaR.

Namely, it may not be suitable for options portfolios with more complex risk profiles, such as those with illiquid assets. It is also subject to model risk (like any statistical model), so it may produce inaccurate results due to errors in the assumptions or parameters used in the model.

And even as it does provide, as stated above, a more comprehensive and accurate assessment of the risk of loss on a portfolio of options, it may still not be sufficient to capture the full range of risks faced by an options portfolio.